

Generalitat de Catalunya Departament d'Educació INS Francesc Vidal i Barraquer	PRESENTACIÓ MATÈRIA

NOM MATÈRIA: Geografia CURS ACADÈMIC: 2024/2025 ENSENYAMENT: Batxillerat CURS: 2n BAT	DURADA: Curs acadèmic PROFESSOR-A: José Álvarez DEPARTAMENT: Ciències Socials

1. SABERS

- 1.- Comprendre que els medis naturals de la superfície terrestre estan afectats per l'activitat de les societats humanes, i que el paisatge construeix la manifestació perceptible d'aquesta acció.
- 2.- Cercar, seleccionar i combinar informació sobre els reptes ecosocials actuals de l'Estat espanyol, comparant fonts i analitzant-ne el nivell de fiabilitat, per desenvolupar el pensament crític i posicionar-se a favor dels objectius de desenvolupament sostenible.
- 3.- Caracteritzar els diferents tipus de paisatge del món segons el grau d'incidència de l'activitat de les societats humanes i la forma en que aquestes han explotat els recursos i ordenat les activitats econòmiques.
- 4.- Descobrir i analitzar la complexitat de l'espai geogràfic català, amb els elements i dinàmiques que el configuren, per valorar els diferents paisatges rurals i urbans i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat, equilibri i dinamisme econòmic.
- 5.- Identificar i caracteritzar els medis naturals catalans i espanyols, relacionant-los amb els europeus i mundials, i amb els paisatges a què han donat lloc, per valorar-ne el grau de preservació i d'equilibri ecològic.
- 6.- Analitzar la importància de la xarxa urbana, de les xarxes de transports i de la distribució territorial dels centres de producció en la dinàmica econòmica i demogràfica de les societats.
- 7.- Analitzar les relacions entre els principals problemes d'abast geogràfic que te plantejat el món i el desigual control i repartiment dels recursos.
- 8.- Reconèixer els principals problemes geoestratègics actuals relacionats amb la divisió política del món i de la competència interestatal per la creació i manteniment de zones d'influència i fronteres resultants.
- 9.- Interpretar la globalització com a context de l'evolució dels sistemes econòmics i els comportaments socials recents, investigant les seves relacions de causa i efecte, per promoure el respecte a la dignitat humana i al medi ambient com a base d'una ciutadania global.
- 10.- Valoració de les intervencions de les institucions internacionals en la presa de decisions polítiques, econòmiques i socials, així com de la cooperació internacional. Diagnòstic dels compromisos amb els objectius de desenvolupament sostenible.
- 11.- Anàlisi de la posició d'Espanya dins la Unió Europea: diversitat de medis, països i paisatges. De la construcció de la Unió Europea a l'actualitat: la seva influència en situacions quotidianes. Desequilibris territorials i polítiques de cohesió mitjançant mapes i indicadors socioeconòmics de l'Europa de les regions.
- 12.- Caracterització dels canvis i de les permanències en l'espai rural català i espanyol: d'una economia agrària a una de serveis i turisme. Anàlisi de la dimensió social, econòmica, ambiental i cultural dels paisatges rurals. Valoració de la industrialització de l'agricultura, la ramaderia i la pesca en el marc de la Unió Europea i el món: pràctiques sostenibles i

insostenibles. Indagació de petjades ecològiques i del valor socioambiental dels productes agroalimentaris i forestals de proximitat.

13.- Anàlisi de la distribució, l'estructura i la dinàmica natural de la població a Catalunya i Espanya: el creixement vegetatiu, el saldo migratori i el procés d'envelliment. Identificació i valoració dels canvis i permanències en relació amb els models de fecunditat i familiars. Anàlisi crítica sobre el problema de l'atur, la precarització i l'ocupació femenina en el mercat laboral.

14.- Identificació dels impactes econòmics i culturals dels fluxos migratoris: respecte per la diversitat cultural, assumint els valors democràtics de la convivència i el respecte.

16.- Comprendre que les desigualtats socials i econòmiques entre les persones i els grups socials generen percepcions diferents i conflictes d'interessos per l'apropiació i l'ús de l'espai.

17.- Aplicar els mètodes propis de l'anàlisi geogràfica, a diferents escales territorials, en el plantejament i resolució de problemes d'àmbit espacial.

18.- Processar, interpretar i comunicar adequadament la informació espacial tot aplicant les tècniques de representació cartogràfica.

19.- Adquirir consciència de la globalitat dels problemes mediambientals per tal de pensar globalment i actuar localment amb prudència, eficàcia i solidaritat.

20.- Mobilitzar i valorar coneixements geogràfics per aportar solucions innovadores a contextos en transformació, millorar la vida de les persones i fomentar l'autoaprenentatge permanent.

21.- Emetre judicis sobre diferents maneres de resoldre les desigualtats i els conflictes del món per tal de col·laborar a la consecució d'una societat mundial més justa.

2. UNITATS

BLOC I. NATURESA I MEDI AMBIENT

1. EL MEDI FÍSIC D'ESPANYA I DE CATALUNYA

- El territori espanyol: el relleu.
- La formació geològica del relleu peninsular.
- La Meseta: serralades interiors i vores muntanyoses.
- Les serralades exteriors a la Meseta.
- Les depressions de l'Ebre i del Guadalquivir.
- El relleu del litoral peninsular.
- Els relleus insulars: les Balears i Canàries.
- La geomorfologia de Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Analitzar i representar el relleu d'un mapa.

2. ELS CLIMES D'ESPANYA I DE CATALUNYA

- Mecanismes que influeixen en el clima.
- Factors que influeixen en els climes d'Espanya.
- Els climes de l'Espanya peninsular i de les Balears.
- Els climes de les Canàries.
- Els climes de Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Analitzar el temps atmosfèric.

3. ELS RECURSOS DE LA NATURA

- L'aigua, un recurs escàs.
- Els recursos energètics.

- L'energia nuclear i les energies renovables alternatives.
- Els recursos miners.
- L'aigua i els recursos energètics i minerals a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Interpretar gràfics amb variables múltiples.

4. PAISATGE I MEDI AMBIENT

- Els paisatges vegetals
- Repercussions ambientals de les activitats econòmiques.
- Respostes envers la sostenibilitat.
- Solucions envers la sostenibilitat.
- El paisatge: polítiques de protecció i de conservació.
- Paisatge i medi ambient a Catalunya

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Interpretar un paisatge.

BLOC II. TERRITORI I ACTIVITATS ECONÒMIQUES

5. CANVIS I PERMANÈNCIES EN EL SECTOR PRIMARI

- De l'agricultura tradicional a l'agricultura de mercat.
- Producció i comerç agraris.
- Els paisatges agraris d'Espanya.
- L'activitat pesquera.
- El sector primari català.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Analitzar un paisatge agrari.

6. LA REESTRUCTURACIÓ DELS ESPAIS INDUSTRIALS

- Les etapes de la industrialització.
- El model actual de desenvolupament industrial.
- La indústria espanyola i la Unió Europea.
- El teixit industrial espanyol.
- El sector de la construcció.
- La indústria a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elaborar un mapa de distribució de freqüències.

7. ELS SERVEIS. EL TURISME

- Heterogeneïtat i distribució territorial dels serveis.
- La terciarització de l'economia i la societat del benestar.
- Els serveis relacionats amb el temps de lleure. El turisme.
- El sector dels serveis a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elabora i analitza un diagrama de dispersió.

8. L'ACTIVITAT COMERCIAL I LES COMUNICACIONS

- Els intercanvis en el món d'avui.
- Les característiques del comerç interior.
- El comerç exterior espanyol i la balança de pagaments.
- Els transports i les comunicacions.
- Els mitjans de comunicació.
- El comerç i les comunicacions a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elaborar una enquesta.

BLOC III. LA POBLACIÓ I EL SISTEMA URBÀ

9. LA POBLACIÓ ESPANYOLA I LA CATALANA

- La dinàmica de la població espanyola.
- Característiques actuals de la població espanyola.
- L'estructura de la població espanyola.
- La distribució de la població en el territori.
- La població activa espanyola.
- La població a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Comentar un text.

10. ELS FLUXOS MIGRATORIS

- Les migracions.
- Les migracions interiors.
- Les migracions exteriors.
- D'un país d'emigrants a un país d'immigrants.
- El debat sobre la immigració.
- La immigració a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elaborar mapes mentals.

11. LA CIUTAT I EL MÓN URBÀ.

- El concepte de ciutat.
- Els agents socials productors de la ciutat.
- L'espai urbà: un valor de canvi.
- L'urbanisme i l'ordenació del territori.
- La morfologia urbana: el plànol de la ciutat.
- Les funcions urbanes.
- Ciutat i urbanització a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Analitzar el plànol d'una ciutat.

12. EL FENOMEN URBÀ A ESPANYA I A CATALUNYA

- La ciutat preindustrial.
- La ciutat industrial.
- La ciutat postindustrial.
- Jerarquia i xarxes urbanes.
- Transformacions en la morfologia de les ciutats.
- L'impacte ambiental de la urbanització.
- El procés d'urbanització a Catalunya.
- L'espai urbà a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elaborar un histograma.

BLOC IV. CATALUNYA I ESPANYA EN UNA EUROPA I UN MÓN GLOBALS

13. UN MÓN GLOBALITZAT

- El procés de globalització econòmica.
- La desigualtat en el món.
- La geopolítica.
- Espanya a escala mundial.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Elaborar un mapa de cercles proporcionals.

14. ESPANYA A LA UNIÓ EUROPEA

- Les organitzacions internacionals.
- Les institucions supranacionals.
- Espanya i la construcció de la Unió Europea.
- Balanç de l'adhesió d'Espanya a la Unió Europea.
- Espanya en el context dels països de la Unió Europea.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Cercar informació a Internet.

15. CATALUNYA EN EL CONTEXT ESPANYOL I EUROPEU

- Els contrastos territorials: antecedents històrics.
- Situació de Catalunya en el context espanyol.
- Presència de Catalunya en el context europeu.
- Polítiques d'ordenació territorial a Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Cercar informació a internet.

16. L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA I TERRITORIAL D'ESPANYA I DE CATALUNYA

- Les formes de govern. La democràcia.
- La divisió de poders.
- L'organització territorial de l'Estat espanyol.
- L'organització politicoadministrativa de Catalunya.

MÈTODES DE TREBALL GEOGRÀFIC: Redactar un informe.

3. TEMPORITZACIÓ

1r trimestre temes: 13, 14, 1, 2, 3

2n trimestre temes: 4, 5, 6, 7, 8, 9

3r trimestre temes: 10, 11, 12, 15

4. METODOLOGIA

El professor comença la classe amb un petit resum de la classe anterior. A continuació explica els continguts corresponents a la sessió i la seva aplicació pràctica, fent preguntes i demanant la col·laboració dels alumnes amb freqüència. L'última part de la classe es destina a la realització d'exercicis i activitats pràctiques de manera individual o per grups.

El material utilitzat per fer classes són fonamentalment pissarra i projector i, segons la unitat didàctica, l'aprenentatge és reforça amb material audiovisual (documentals), anàlisi d'articles, mapes, presentacions en Powerpoint, recerca de informació en internet i visita de pàgines web amb material didàctic.

► L'entorn de treball virtual del centre és el Moodle, la pàgina web i el Google Meet.

5. LLIBRE DE TEXT

No s'utilitzarà llibre de text: el material, les activitats i els recursos per seguir la matèria preparats pel professor seran compartits a l'espai virtual d'aprenentatge - moodle. L'alumnat podrà accedir al seu espai personal i descarregar-se i utilitzar el material necessari pel seguiment de la matèria. Opcionalment, l'alumnat pot fer servir el manual de Vicens Vives.

6. CRITERIS D'AVUACIÓ DE LA MATÈRIA

- L'alumnat haurà de treure un 3'5 com a mínim en cada examen que es farà cada tema o dos temes. La nota final de la matèria serà la mitjana de les notes trimestrals, sempre que no hi hagi cap nota trimestral inferior a 4, l'arrodoniment serà a l'alça (a partir del 5) a la nota final de curs. Per superar la matèria, la nota final haurà de ser de 5 o més.
- Si l'alumnat té algun trimestre amb una nota inferior a 4, tindrà la recuperació de maig. En cas de que no recuperin hauran de presentar-se de tot el temari a la prova de suficiència de juny. La nota màxima que un alumne pot assolir en un examen de recuperació és de 5.
- Es valorarà un 90% de coneixements i un 10% procediments i actituds.
- L'alumnat que el dia de l'examen no pugui assistir per motius personals justificats, haurà de presentar-se a la recuperació.
- S'intentarà fer un mínim de dues proves escrites per trimestre. Als exàmens i treballs es valorarà l'expressió escrita i verbal (lèxic, gramàtica i sintaxi), l'ortografia i presentació, que podrà baixar 0'05 punts cadascuna, fins un màxim d'1 punt.

Generalitat de Catalunya Departament d'Educació INS Francesc Vidal i Barraquer	PRESENTACIÓ MATÈRIA

	Continguts	Procediments i actituds
Classes presencials	90%	10%
	No podran aprovar la matèria si no s'entrega el 80 % de les tasques i s'aproven el 50 %.	
Nota trimestral	Mitjana dels exàmens sempre que superin el 3'5, i les ponderacions corresponents.	
Nota final	Mitjana dels trimestres si superen el 4. Per superar la matèria la nota final haurà de ser de 5 ó més. S'arrodonirà a l'alça a partir del 5.	

CONTROL D'ASSISTÈNCIA

L'alumnat que arribi tard a classe serà objecte d'un retard a l'aplicatiu informàtic. Quan aquest acumuli més de 5 retards injustificats, aquests esdevindran una amonestació i podran ser objecte de posteriors sancions

L'assistència de l'alumnat és obligatòria. Totes les faltes d' assistència es consideraran no justificades. Quan una persona falta o arriba tard, té 48 hores des que s'incorpora, per justificar les faltes a través de l'agenda. Aquesta justificació caldrà ensenyar-la al professorat corresponent. **No es podrà justificar via telefònica ni per correu electrònic.** L'alumnat és el responsable de posar-se al dia en cas d'haver faltat. En el cas de manca d'assistència s'aplicarà segons l'article 96 de les NOFC:

- L'alumnat que superi en un 20% de faltes d'assistència en el conjunt de matèries del curs acadèmic, pot ser objecte d'expedient sancionador a petició de l'equip docent, el qual presentarà aquesta sol·licitud al director/a.
- L'alumnat que superi en un **10% les faltes d'assistència injustificades** en una matèria en concret, **pot perdre el dret a la convocatòria ordinària d'aquella matèria.**

En tot cas, l'equip docent serà el responsable de decidir l'aplicació d'aquest percentatge, a proposta del professor responsable. Aquest fet ha de quedar reflectit en l'acta de reunió d'equip docent/junta d'avaluació. El/La professor/ ho comunicarà a l'alumnat afectat i, si s'escau, el/la tutor/a als pares/mares/tutors legals en el cas d'alumnat menor d'edat.

En **cas de faltar a un examen** i sol·licitar repetir la prova, l'alumnat haurà de presentar un document oficial (màxim 24h a la incorporació al centre) i emplenar el justificant disponible al Moodle de tutoria. Motius per repetir la prova:

- ☐ Ingrés hospitalari
- ☐ Visita mèdica en cas d'indisposició
- ☐ Assistència a proves mèdiques programades
- ☐ Assistència als jutjats
- ☐ Defunció d'un familiar de 2n grau
- ☐ Presentació als exàmens oficials

- L'alumnat que arribi tard a classe serà objecte d'un retard a l'aplicatiu informàtic. Quan aquest acumuli 3 retards, esdevindran una falta d' assistència. L'acumulació de retards podrà ser objecte d'amonestació. Serà el/la professor/a del mòdul/matèria qui emetrà la corresponent amonestació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
INS Francesc Vidal i Barraquer

PRESENTACIÓ MATÈRIA